

EUTANASIA

DOCTORAT IN MEDICINĂ ȘI CHIRURGIE
PREZENTATĂ ȘI SUSTINUTĂ IN ZIUA DE

1/4 1938

FINKELSTEIN ALEXANDRU

24 MAY 2005

64372.

UNIVERSITATEA DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ

Decan Prof. Dr. M. STURZA

Profesori

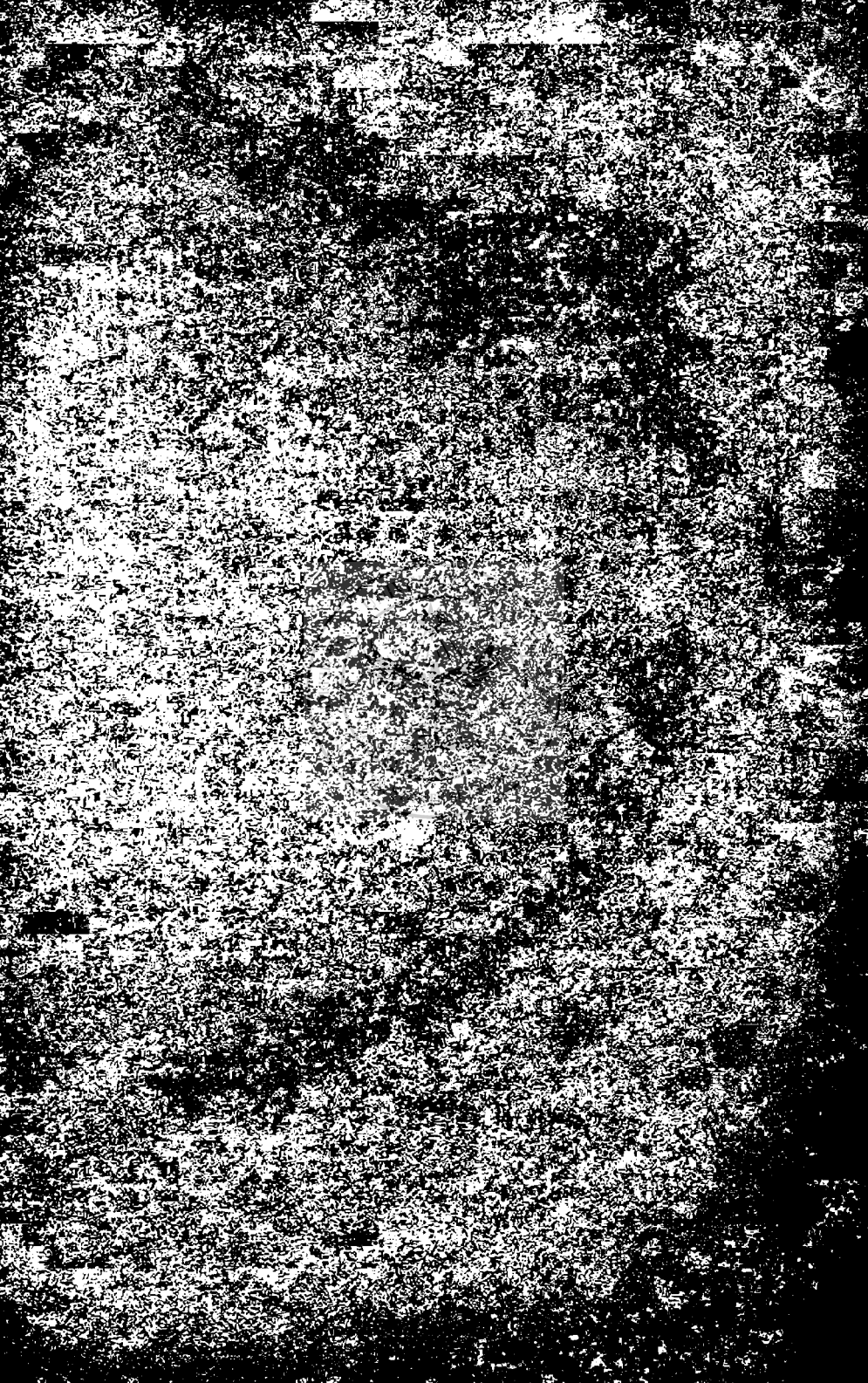
Clinica stomatologică	Prof. Dr.	ALEMAN I.
Bacteriologie	" "	BARONI V.
Fiziologia umană	" "	BENETATO GR.
Istoria medicinei	" "	BOLOGA V.
Patologia generală și experimentală	" "	BOTEZ A. M.
Clinica oto-rino-laringologică	" "	BUZOIANU G.
Istologia și embriologia umană	" "	DRĂGOIU I.
Semiologia medicală	" "	GOIA I.
Clinica ginecologică și obstetricală	" "	GRIGORIU CR.
Clinica medicală	" "	HĂȚIEGANU I.
Medicina legală	" "	KERNBACH M.
Chimia biologică	" "	MANTA I.
Clinica oftalmologică	" "	MICHAÏL D.
Clinica neurologică	" "	MINEA I.
Igiena și Igiena socială	" "	MOLDOVAN I.
Radiologia medicală	" "	NEGRU D.
Anatomia descriptivă și topografică	" "	PAPILIAN V.
Clinica chirurgicală }	" "	POP A.
Medicina operatoare }	" "	POPOVICIU GH.
Clinica infantilă	" "	POPOVICIU GH.
Farmacologia și farmacognozia	Supl. Prof.	STURZA M.
Balneologia	" "	TĂTARU C.
Clinica dermato-venerică	" "	ȚEPOSU E.
Clinica urologică	" "	URECHIA C.
Clinica psihiatrică	" "	VASILIU T.
Anatomia patologică	" "	RACOVITĂ E.
Biologia generală	" "	SECĂREANU ȘT.
Chimia	" "	BĂRBULESCU N.
Fizica medicală	Conf. "	

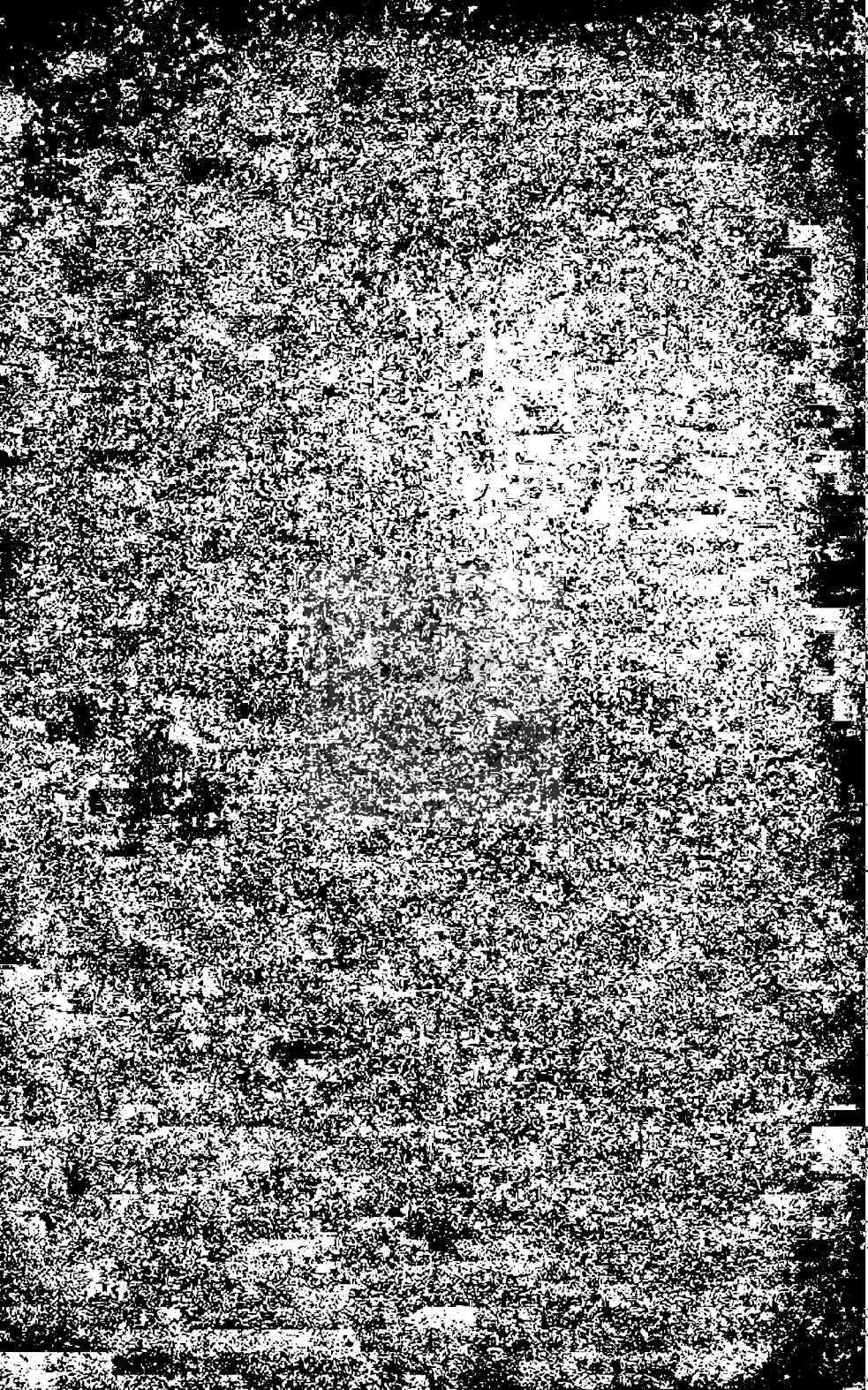
JURIUL DE PROMOȚIE

Președinte: Prof. Dr. M. KERNBACH

Membrii : { Prof. Dr. GR. BENETATO
" " V. BOLOGA
" " V. PAPILIAN
" " M. STURZA

Supleant: Doc. Dr. I. GAVRILĂ

INTRODUCERE

„Dreptul la moarte“, — iată o problemă dintre cele mai pasionante pentru oricine și în special pentru medic. În această lucrare încercăm să punem la punct problema eutanasiei. Pentru ca medicul, — care adesea stă neputincios și ezitant în fața unui bolnav incurabil care-i cere să-i curme firul vieții, — să știe cum trebuie să se comporte în acord cu legile în vigoare, dar mai ales în acord cu etica și deontologia medicală.

Suntem convinși că cunoașterea precisă a deontologiei, sub toate aspectele, dar mai ales aplicarea strictă a preceptelor ei, va duce la propășirea medicinei și va face să iasă din impasul în care se găsește astăzi.

Acela care cunoaște superficial, fără aprofundare problema eutanasiei, e gata să se induioșeze și s'o admită, cerând chiar medicului să fie executorul ei. Și într'adevăr, oricine în fața unui caz izolat e mișcat și se gândește la acest mijloc de scăpare. Dar cine aprofundează problema, cine o examinează din toate punctele de vedere, își dă seamă că este o imposibilitate ca eutanasia să fie introdusă ca o metodă în „tratarea“ bolnavilor incurabili.

Iată ce vrem să dovedim prin lucrarea de față și dacă o să ne reușească, ne declarăm satisfăcuți.

Țin să mulțumesc Dlui Profesor Dr. M. Kernbach pentru interesul ce mi-a arătat primind să prezideze această teză, una dintre multiplele teze cu subiect deontologic lucrate în institutul Dsale.

Am împărțit lucrarea în următoarele capitole :

1. Introducere.
2. Definiție.
3. Eutanasia în istorie, literatură și filosofie.
4. Eutanasia și codul penal.
5. Eutanasia și medicina.
6. Concluziuni.

DEFINIȚIE

Termenul de eutanasiе îl întâlnim pentru prima oară în opera lui Francois Bacon, filosof și mare cancelar al Angliei, intitulată „Novum organum“. El înțelege prin acest termen o moarte ușoară acordată persoanelor, care suferă de o boală incurabilă.

Acest cuvânt este apoi reluat de o serie de autori, care îl folosesc fiecare în felul său. Astfel Littré sub cuvântul eutanasiе înțelege o moarte bună, o moarte dulce, fără suferinți. Garnier și Delamarre : o moarte lipsită de suferinți, naturală, sau datorită substanțelor calmante sau stupefiante (morfină, clorofom, etc).

Doctorul Goritti ne dă o definiție mai clară și mai precisă. Pentru el, eutanasiа consistă în posibilitatea de a da moartea fără suferinți bolnavilor incurabili, la care evoluția bolii e fatală și care sunt torturați de dureri fizice intolerabile, perzistente, care nu se calmează cu nici un tratament. Definiția cea mai precisă ne o dă Fritz Barth ; eutanasiа e dreptul la o moarte fără durere, pe care-l are omul, care suferă de o boală fatală, însoțită de dureri și chinuri groaznice. Acest act de caritate trebuie să izvorească dintr'un sentiment de adevărata și îndreptățită compătimire și nu este altceva decât o acțiune obligatorie medicală. Deosemena ea nu trebuie să urmeze decât dorinței exprese și legal exprimate a bolnavului. Prof. Dr. L. Braun deosebește trei grade de eutanasiе : eutanasiе în sens restrâns, cum este cea sus citată, eutanasiе într'un sens mai larg, cum e aceea acordată persoanelor care cad în sarcina societății : idiotii, infirmii gravi, etc. și o eutanasiе în sensul cel mai restrâns, care se aplică în agonie, prescurtând-o.

EUTANASIA IN ISTORIE, LITERATURĂ ȘI FILOSOFIE

Dacă cuvântul de eutanasiu nu e nou, întrebuințarea lui e și mai veche. Deja la vechii spartani au fost uciși imediat după naștere copiii malformați sau debili. Deasemenea Platon în opera sa „Republica“ propune, ca cei debili să fie uciși. Licurg ne povestește despre obiceiul de a prezenta copilul imediat după naștere tatălui spre a-i confirma viața sau a-i da moartea. La vechii germani exista obiceiul de a ucide pe toți bătrânii precum și pe cei atinși de boli cronice. În India părinții conduceau pe cei atinși de o boală cronică la malul fluviului sfânt Gange, unde după ce le astupau nasul și gura cu ceară, le aruncau în fluviu. În Birmania un incurabil trebuia să se spânzure. Vestitul explorator Roald Amundsen ne povestește despre eutanasiu eschimoșilor următoarele: când durerea sau boala devine insuportabilă, atunci se întinde o frânghie dela un colț al colibeii la celălalt, cam 30 cm. înălțime dela sol. Bolnavul lăsat singur, încearcă să se sinucidă apăsând gâtul contra funiei, în timp ce ceilalți membrii ai familiei privesc prin găuri făcute în perete: când bolnavul nu ajunge la rezultatul dorit atunci unul dintre membrii familiei îi vine într'ajutor.

În 1516 apare la Paris o carte intitulată „Utopia“ de Thomas Morus. Aici e vorba de o insulă necunoscută cu o legislație dintre cele mai liberale. Între altele: magistrații și preoții au obligația de a cere unui om, care suferă de o boală incurabilă și plină de dureri, să termine cu această viață penibilă pentru el și ceilalți.

Apar pe urmă o serie de autori, care cer din ce în ce mai insistent legalizarea eutanasiu. În general, literatura îmbogățindu-se cu un subiect atât de palpitant și răscolitor, nu întârzie să reoglindească părerea celor mai mulți literați și filosofi. Pentru autorul englez Wells e o condiție sine qua non, ca într'o societate ideală să fie practică și eutanasiu Benson în „Le maitre de la terre“ vorbește despre o clinică privată, unde se practică eutanasiu. Mabel, eroina cărții sale hotărâtă să-și curme viața, e instruită de o soră de caritate, cum să manipuleze aparatul de eutanasiu. Alt autor, Dr,

Binet Sanglé în „L'art de mourir“, practică eutanasia cu ajutorul unui gaz și la sunetul muzicii favorite candidatul trece în nirvana. Maurice Maeterlink în „La mort“ cere medicilor o milă mai îndrăzneată, decât ușurarea agoniei și speră că va veni ziua când medicii vor ucide spre binele oamenilor.

Foarte interesant e romanul lui Ernst Lothar „Die Mühle der Gerechtigkeit“ sau „Das Recht auf dem Tode“. În acest roman e vorbă de primpreședintele de tribunal Haushofer, care-și ucide soția suferindă de cc. genital incurabil. Autorul dinadins a ales pe un jurist ca autor al crimei, tocmai ca să ne arate cum acest om care era personificarea dreptului obiectiv și implacabil, cedează încetul cu încetul sentimentului de milă și de compătimire și simte că cel mai natural lucru e să-șiucidă soția eliberând-o de chinuri. După fapta, el încearcă să se sinucidă, însă e salvat și tradus în fața justiției. Aici într'o serie de pledoarii autorul discută toată problema eutanasiilor invocând motivele pro și contra. Procesul se termină cu o achitare. Romanul se distinge printr'o profundă și subtilă analiză sufletească.

Ca să terminăm acest capitol, mai pomenim despre piesa marelui chirurg Pierre Delbet, intitulată „Euthanasie“ Ceea ce constituie importanța acestei piese, e tocmai faptul, că e scrisă de un medic, care având cunoștințe în cauză părea cel mai nimerit să atace această problemă. Redăm în câteva cuvinte conținutul piesei: Un mare profesor de chirurgie cheamă pe asistentul său cel mai iubit și după ce îi expune în câteva cuvinte anamneză unui caz, îi arată radiografiile și rezultatele altor examene complementare, îi întreabă părerea lui. După ce asistentul exprimă convingerea că e vorbă de un cancer gastric, inoperabil, profesorul îi destăinuiește că pacientul e chiar el. Știa de mult că suferă de cc. gastric, însă era ocupat cu scrierea unei opere și credea că boala n'o să evolueze așa de rapid. Deși și el e convins de inoperabilitatea, totuși vrea să se mai facă o laparotomie exploratoare și în caz de confirmare, îl roagă pe asistent să forțeze doza de cloroform, provocându-i astfel moartea. Se iscă acum o discuție între asistent și profesor

despre eutanasiе, voință, lașitate și în cele din urmă asistentul înduioșat îi promise. La operație într'adevăr, cum au prevăzut, se dovedește imposibilitatea intervenției și atunci conform promisiunii, asistentul picură mai mult cloroform. Când însă profesorul cade în sincopă cloroformică, atunci brusc se deșteaptă în el sentimentul datoriei și uitând de toate, începe cu respirație artificială și încearcă tot felul de injecțiuni până îl readuce la viață. Profesorul după ce se trezește din narcoză, își dă seamă de cele petrecute cu dânsul: cheamă pe asistent și îi cere iertare, recunoscând că i-a cerut ceva imposibil, dar se bucură că asistentul și-a făcut datoria.

Se închide apoi singur în cameră și-și face o injecție de cianură.

EUTANASIA ȘI CODUL PENAL

Dacă în articolul precedent am arătat cum se pronunță opinia publică reprezentată prin literați și filosofi în fața acestei probleme și modul cum cere să fie rezolvată, rămâne acum să vedem în ce mod statul, care are interesul și datoria de a păzi viața individuală, a înțeles să rezolve problema eutanasiеi. Ținem să remarcăm, că în general, există o discrepanță lătișă, între dreptul, pe care-l simte și-l înțelege poporul și între dreptul codificat. În privința eutanasiеi această deosebire de vederi este și mai accentuată. Explicația e lesne de înțeles; un om din popor, fie chiar un literat, în fața unui caz de eutanasiе, judecă prin prisma sufletului și sentimentului și ajunge la concluziuni în consecință, pe când omul dreptului, care are misiunea de a codifica adică de a generaliza principiile de conducere în viață, judecă precaut și obiectiv toate eventualele posibilități, care ar putea decurge prin generalizare. De aci rezultă că, concluzia juristului, nu e totdeauna aceeași ca a literatului sau a omului din popor.

Să vedem acum primele încercări și începuturi de codificare a eutanasiеi. În anul 1903 se propune un proiect de lege pentru codificarea eutanasiеi în regatul Saxoniei, cu specificarea, ca eutanasiа să fie acordată numai bolnavilor

incurabili, care o cer expres și formal tribunalului competent. Această lege a fost respinsă. În 1906 Miss Ana Hall din Cincinnati, a introdus o cerere la parlamentul din Ohio (USA) pentru autorizația de a ucide prin clorofom pe mama ei, atinsă de o boală incurabilă. Cu această ocazie parlamentul s'a pronunțat în favoarea eutanasiei. În acelaș an Dr. Gregory propune parlamentului statului Jowa (USA) ca persoanele atinse de boli incurabile precum și gravii infirmi și idioții să fie uciși printr'un anesteziac. Cererea lui a fost admisă. În 1916 se propune un proiect de lege pentru eutanasiie în Reichstag. Acest proiect prevede, că fiecare persoană atinsă de o boală incurabilă, să aibă dreptul la eutanasiie. Tribunalul de resort trebuie să stabilească exactitatea acestui fapt prin examinarea bolnavului de către medicul legist, împreună cu doi specialiști. Rezultatul examinării trebuie să arate, că după toate probabilitățile și după convingerea medicilor bolnavul e incurabil; în caz contrar eutanasiia nu se acordă. Acest proiect mai prevede că, nu se va pedepsi acela, care ucide fără dureri pe un bolnav incurabil, care a obținut anterior acest drept la eutanasiia. Proiectul a fost respins.

Dacă răsfoim codurile penale ale diverselor țări, examinând paragraful care privește eutanasiia, putem împărți țările după coduri în trei grupe: prima grupă absolvă eutanasiia adică achită pe făptașii eutanasiei, a doua grupă luând în considerare mobilul altruist al faptei, acordă vinovatului circumstanțe atenuante și o a treia grupă, care consideră eutanasiia pur și simplu ca o omucidere.

Dăm mai jos câteva extrase eîn diferite coduri penale:

Codul penal român, art. 468: „Acela care ucide un om, în urma rugăminții stăruitoare și repetate ale acestuia, comite crima de omor la rugăminte și se pedepsește cu temniță grea dela 3-8 ani. Aceeași pedeapsă se aplică și aceluia care determină pe altul să se sinucidă sau îi întărește hotărârea de a se sinucide, ori îi înlesnește în ori ce mod executarea, dacă sinuciderea a avut loc. Pedeapsa este închisoare corecțională dela 2-5 ani, atunci când faptul a fost săvârșit în condițiunile alineatelor precedente, sub im-

pulsul unui sentiment de milă, pentru a curma chinurile fizice ale unei persoane care suferă de o boală incurabilă, a cărei moarte era inevitabilă din această cauză.

Codul penal cehoslovac, cap. 14 § 271, 3: Când acuzatul ucide intenționat pe un om, condus de milă și pentru a grăbi moartea celui alt de altfel fatală și apropiată, pentru a-l scăpa de chinuri groaznice sau dureri insuportabile produse de o boală incurabilă și împotriva cărora nu este leac, atunci tribunalul poate să ușureze extraordinar de mult pedeapsa sau poate chiar să-l achite.

Codul penal jugoslav prevede aceleași norme.

Codul penal elvețian din 1918 acordă circumstanțe atenuante pentru persoana care comite omuciderea din milă pentru o persoană atinsă de o boală incurabilă,

Codul penal brazilian, art. 196, pedepsește cu 2—6 ani orice persoană care ajută pe cineva la sinucidere sau îi procură mijloacele în cunoștință de cauză.

Codul penal german, art. 216, pedepsește pe acela care comite omucidere la cererea expresă și serioasă a persoanei ucise, cu cel puțin 3 ani închisoare.

Codul penal peruvian, art. 516 (din codul penal pus în vigoare în 1924) pedepsește numai individul care comite eutanasia din motive egoiste și achită pe acela care ucide din motive altruiste sau din milă sau îl ajută în acest scop.

Codul penal norvegian, art. 235: Dacă o persoană a fost ucisă sau i-au fost cauzate grave turburări pentru corp și sănătate cu consimțământul său, atunci pedeapsa poate fi scăzută sub minimum sau schimbată într-o pedeapsă mai puțin gravă: deasemenea dacă acuzatul a ucis din milă pe un bolnav într'o stare disperată sau a contribuit la uciderea lui“.

Codul penal al Uniunii Sovietelor (U. R. S. S.) din 1922 achită de orice pedeapsă omuciderea comisă pentru motive de compătimire și de milă și la cererea victimei.

Codul penal francez, art. 518 al noului cod penal: „Fiecare dată tribunalul apreciind condițiunile personale ale acuzatului, mobilele faptei cât și circumstanțele lui, va putea cu prudență să aprecieze și să scadă cu una sau două

grade pedeapsa aplicabilă delictului incriminat.

Prin aceasta codul penal francez lasă libertate judecătorilor să aprecieze fiecare caz în parte, putând astfel să dea o sentință potrivită, chiar o achitare.

Pentru o mai bună dare de seamă cităm câteva cazuri de eutanasiie, care au avut un mare răsunset în presă și societate.

În 8 Februarie 1925 tribunalul Senei a judecat procesul intentat artistei Stanislava Uminska pentru omuciderea scriitorului polonez Jean Zynowski, a cărui prietenă era. Susnumitul a venit la Paris pentru o cură de radioterapie, deoarece suferea de cancer. Starea lui înrăutățindu-se, el o rugă să-l împuște, deoarece nu mai putea suporta durerile.

Se mai făcea apoi o ultimă încercare făcându-i o transfuzie de sânge pentru care se oferă chiar St. Uminska; însă nici asta nu ajută și starea lui se înrăutățește din ce în ce. Atunci ea aducându-și aminte de rugămintea lui, îl împușcă pe când dormea, curmându-i astfel chinurile. În cursul procesului au fost audiați ca martori o infirmieră Dr. Paul și Prof. Roussy, în a cărui tratament se afla scriitorul. Medicii afirmău că era incurabil, ceea ce de fapt și autopsia a demonstrat, dovedind o cașecă canceroasă cu multe metastaze. Tribunalul dădu o sentință de achitare.

La 21 Iunie 1925 Curtea cu juri a Senei, a judecat procesul de omucidere al Anei Levassor lucrătoare domiciliată la Paris, care în ziua de 16 Februarie aceluiaș an ucisese cu focuri de revolver pe sora ei mai tânără. Mobilul crimei în cazul de față era tot compătimirea și anume sora ei suferea de o veche tuberculoză osoasă și pulmonară și se găsea deja în ultimul stadiu, așa încât zilele ei erau numărate. Dânsa nu mai putea s'o vadă chinându-se și atunci ascultând și de rugămintea ei de a o ucide, o împușcă. Sentința a fost, 2 ani închisoare luând în considerare ca circumstanță atenuantă starea mintală desequilibrată a acuzatei.

În 5 Noembrie 1929 Curtea cu juri din Var (Franța) a judecat procesul intentat lui Richard Corbett, pentru crima de paricid. Susnumitul a ucis în noaptea de 8 Mai pe ma-

ma sa, care suferea de un cancer genital incurabil, încercând pe urmă să se sinucidă. El justifica acest act prin aceea, că nu mai putea suporta chinurile mamei sale pe care o iubea foarte mult. De astă dată sentința fu o achitare.

Ceeace privește Anglia, ea nu face deosebire între omucidere și ucidere prin milă. Cităm următorul caz.

În 2 decembrie 1934 Curtea cu juri din Leeds judeca procesul de omucidere al D-nei Brownhill, Dânsa avea un fiu idiot pe care-l îngrijea totuși cu cea mai mare grijă cum face numai o mamă ce-și iubește fiul. Așa își îngrijea fiul în timp de 45 ani. Într-o zi aflând dela medicul său curant că suferă de un cancer și știind că după moartea ei n'o să fie nimeni, care să-i poarte de grijă, mama se hotără să-l ucidă înaintea morții sale. După ce îl făcu să înghită o soluție de o sută de aspirine, deschise robinetul de gaz, asfixiându-l. Apoi se puse la dispoziția poliției. Toți martorii audiați în cursul procesului, depuseră în modul cel mai favorabil, reprezentând-o ca un model de mamă. Totuși sentința fu moarte prin ștreang deoarece ucisese un om.

În special în Anglia legea fiind așa de aspră, nu era decât firesc ca opinia publică să reacționeze și într'adevăr în ultimii ani a luat naștere în Anglia o asociație care luptă pentru legalizarea eutanasierei. Numele ei e: „Voluntary Euthanasia Legalization Society“. Președintele acestei societăți e Lordul Monyham, președintele grupării medicilor din Camera lorzilor. Acestei societăți îi aparțin: o seamă de medici, juriști și savanți ai Angliei. Credem de interes să redăm procedura pe care o preconizează pentru obținerea eutanasierei:

1) Persoana care dorește eutanasia, trebuie să aibă minimum 21 ani și să sufere de o boală incurabilă cu dureri mari.

2) Bolnavul face o cerere de o formă specială și trebuie s'o semneze în prezența a doi martori, dintre care unul cu caracter oficial (preot, judecător, etc.)

3) Înainte de a face cererea, bolnavul trebuie să se sfătuiască cu rudele sale cele mai apropiate și să-și aran-

jeze chestiunile curente (sub rude se înțeleg, soț, soție, sau altă rudă, care-l îngrijește).

4. Cererea se trimite la referentul pentru eutanasiere, numit de Ministerul Sănătății, însoțit de două certificate de formă specială; unul iscălit de medicul curant și altul de un medic numit de minister.

5) Referentul trebuie să aibă, înainte de a da permisia o convorbire personală cu bolnavul, spre a se convinge, dacă lucrurile sunt conform celor susținute și dacă bolnavul înțelege importanța actului ce vrea să comită.

6) Permisia poate fi folosită abia peste 7 zile de la aprobarea ei. Totodată referentul trebuie să înștiințeze rudele apropiate de aprobarea permisiunii.

7) În termen de 3 zile de la aprobare rudele au posibilitatea de a face apel la instanța respectivă în contra permisiei, cu motivul că nu toate condițiile au fost împlinite și dacă se dovedește că e adevărat, se anulează permisul.

8) Eutanasierea face medicul curant în fața unui medic numit de minister.

9) Această moarte e considerată ca naturală și nici decum violentă.

La 1 Decembrie 1936 a fost introdus în camera lorzilor un proiect de lege privind la eutanasiere care a fost elaborat de susnumita asociație. Legea aceasta a fost respinsă cu 35 voturi contra 14.

EUTANASIA ȘI MEDICINA

Tuer jamais,
guerir parfois, soulager souvent, consoler toujours !

Pe când literatul și juristul ajung numai întâmplător în atingere cu această problemă, medicul e acela, care, fiind în contact continuu cu bolnavul, e cel mai competent s'o înțeleagă și s'o aprecieze la justa ei valoare.

S'a cerut medicului, fiind el cel mai potrivit, să curme viața incurabilului eliberându-l astfel de chinuri și de o viață nevrednică de trăit. Înainte de a discuta dacă medicul trebuie să primească sau să respingă această cerere, să dăm câteva amănunte importante. În primul rând trebuie să luăm în considerare psihologia schimbată a omului bolnav. În mod diferit simte și se compoartă un om când e bolnav și când e sănătos. Asta se aplică în special la bolnavii cronici și la cei ce suferă de boli socotite incurabile. La aceștia încetul cu încetul și sub acțiunea deprimantă a toxinelor, se stabilește o adaptare la rău, simțurile se tocesc și voința slăbește. Tot din acest motiv constatăm că sinuciderea incurabililor e mult mai puțin frecventă decât s'ar putea crede. Câți canceroși vedem terminându-și viața fără a avea tentația sau forța de a suprima ultimile etape? Această obișnuință cu răul, o descrie Montaigne cu un admirabil spirit de analiză: „ Qui y tomberait tout á coup je ne crois pas que nous fussions capables de supporter un tel changement: mais conduits par la main de la mort, d'une douce pente et comme insensible, de degré en degré, elle nous roule dans ce miserable état que nous apprivoise“.

Deasemenea de multe ori bolnavul într'un moment

cere să fie omorât, iar în celălalt, când durerile au încetat sau când e mai liniștit, revine asupra cererei sale.

Trebue să știm că în orice bolnav mai există o scântee de speranță în vindecare. Dacă nu conștient, atunci inconștient.

Ceeace privește agonia și toate manifestările ei îndo-sebi vaetele, schimonisirile, etc. atât de impresionante pentru membrii familiei și rudele, după cercetările amănunțite ale științei, ele și-au pierdut de mult semnificația pentru bolnavul care e în inconștiență. Ele sunt mai mult manifestări ale vieții vegetative. Se întâmplă de multe ori ca rudele bolnavului să ceară medicului eutanasia, pentru motivul egoist, de a nu mai fi nevoiți să îngrijească pe un om neputincios, care le cauzează numai neplăceri, dacă nu din motive egoiste și mai detestabile.

Acuma să vedem pe medicul însuși. Are un medic dreptul să afirme că cutare sau cutare boală e incurabilă?

Să nu uităm, că, medicina nu e o știință exactă ca matematica și că în stabilirea unui diagnostic sau prognostic intră o serie de factori, cari sunt supuși erorii chiar la cei mai renumiți savanți. Pentru ilustrarea acestui fapt cităm următoarele cazuri:

I. Cazul prof. Dupuytren. Intr'o zi pe când marele Dupuytren se întorcea dela spital, găsește în sala de așteptare pe un preot venit din provincie. După ce îl examinează și diagnosticând o boală incurabilă, îi spune cu francheță cum îi era obiceiul „avec cela on meure monsieur l'abbé”. Acesta stăpânit și fără să se intimideze, îi zice că e pregătit pentru aceasta, moartea nu-l înspăimântă, a vrut să audă și părerea marelui Dupuytren. Plătește și pleacă. Impresionat de purtarea eroică a preotului, Dupuytren răzgândindu-se îl recheamă zicându-i, că mai există o posibilitate de scăpare, de fapt foarte vagă și anume operația. Preotul se supune operației și scapă cu viața. Când Dupuytren fu pe patul de moarte îl chemă pe acest preot ca să-l împărtășească.

La înmormântare se putu vedea mergând în urma tuturora, un preot cu ochii plânși; era acest preot căruia i-a scăpat viața.

II. Cazul prof. Forgue. Lui Forgue îi fusese trimis un bolnav din Buenos Aires, un acrobat, care avea un osteo-sarcom al bazinului. Diagnosticul a fost confirmat și prin radiografia făcută de prof. Imbert. Deoarece operația în asemenea caz e foarte mutilantă, (desarticulația inter-ilio-abdominală) și aproape totdeauna mortală, bolnavul nu se putea hotări s'o facă. După multe luni pe la începutul războiului mondial, acest bolnav căruia îi dăduse numai câteva săptămâni de trăit, a venit la Forgue spre examinare pentru un certificat de aptitudine. Găsind tumoara în același stadiu medicul îi dădu certificatul. Omul termină toată campania și ieși ca sublocotenent. La o reexaminare a ieșit la iveală că în realitate era un chondrom al osului iliac, care s'a imobilizat împotriva tuturor speranțelor.

III. Cazul prof. Owen. Relativ la eutanasiu Owen citează cazul unui marinar atins de o enormă tumoră a bazinului, pe care-l trimite acasă ca să moară. Câțiva ani mai târziu un vechiu student întâlnindu-se cu profesorul, îl întreabă dacă-și mai aduce aminte de acel caz. „Foarte bine“. „Ei și ce a dovedit autopsia?“ „Omul e vindecat“ fu răspunsul. „N'a fost decât un abces în jurul unui corp strein“.

IV. Intr'o zi vine la același profesor o femeie, o examinează și diagnostică un cancer inoperabil al stomacului. Face laparotomie exploratoare, care verifică diagnosticul. Atunci o trimite acasă. Anul următor ea câștigă un turneu de tenis.

Din aceste câteva cazuri vedem că stabilirea diagnosticului de incurabil și a prognosticului e de multe ori hazardat. Acum să presupunem eventualitatea că bolnavul suferă de o boală socotită incurabilă fără s'o cunoască. În acest caz medicul dacă îi spune că boala lui e fără speranță, și incurabilă, nu comite numai o cruzime, dar chiar o crimă și o lipsă de datorie. Căci menirea medicului e să întrețină orice scântee de speranță, nu s'o stingă. Să nu-i spună și să-l ucidă pe spate, cum cer unii e iarăși un act de trădare a misiunii sale și poate să tragă după sine consecințe grave, frustrând moștenitorii și luând bolnavului

posibilitatea de a-și exprima ultima dorință. De altă parte bolnavii știind, că medicul are posibilitatea de a-i ucide fără a le spune, nu vor mai avea încredere în el, fiindu-le mereu teamă de această posibilitate. Deasemenea să nu uităm că tocmai nedesarmării medicului față de aceste boli socotite incurabile, se datoresc cele mai multe progrese ale medicinei. Să ne gândim la unele boli cum sunt: cancerul limbei, unele tumori cerebrale, turbarea, schizofrenia, cari pe vremuri erau socotite fatale.

Din cele expuse până acum vedem că, medicul trebuie să rămână credincios misiunii sale, de a fi conservatorul vieții. Reamintim celebrele cuvinte ale lui Desgenettes, medicul lui Napoleon, care când împăratul îi ceru săucidă pe bolnavii pestoși din Jaffa, spre a opri astfel răspândirea epidemiei, îi spuse: „Mon devoir à moi est de conserver“. Până și tatăl medicinei bătrânul Hippocrate zicea clar în jurământul său, că nu va da nici un leac mortal unui bolnav, chiar la cererea lui expresă.

Deci care este comportarea medicului față de bolnavul care-i cere moartea, sau când aparținătorii lui o cer asemenea? Ne asociem și noi opiniei profesorului Boulomie, pe care suntem convinși că o împărtășește majoritatea medicilor: „Față de pacientul incurabil trebuie să adormim suferința prin mijloacele, ce știința ne pune la dispoziție; să nu arătăm niciodată înaintea lui, că am pierdut speranța, și să-l lăsăm să creadă din contră, că chinurile sale vor lua sfârșit și că-și va recăpăta sănătatea. Terminăm cu cuvintele profesorului Teissier care în asemenea caz preconiza „opium et mentiri“.

CONCLUZIUNI

1) Eutanasia sau omuciderea din milă e cunoscută din cele mai vechi timpuri.

2) Cea mai mare parte a legislațiunilor nu recunoaște practica eutanasiiei ; câteva țări (Peru, Rusia). o admit sub scutul următoarelor garanții :

- a) să fie făcută din milă
- b) bolnavul să sufere de o boală incurabilă și
- c) boala să fie însoțită de dureri fizice insuportabile și continue.

În alte țări (Franța, Jugoslavia și Cehoslovacia) există posibilități de achitare a celor ce comit eutanasia.

3) Doctrina deontologiei medicale nu admite eutanasia din următoarele motive :

- a) Medicul are menirea de a întreține viața și nu de a o stinge.
- b) diagnosticul și prognosticul nu sunt infailibile.
- c) trebuie să se ia în considerare continuele progrese ale medicinei.

d) tradiția etice medicale s'a transmis nemodificată din generație în generație.

4) Codul penal Regele Carol II, prin art. 468 etichetează eutanasia, ca o „crimă de omor la rugămintă“, dar admite circumstanțe ușurătoare, când această crimă

s'a produs sub impulsul unui sentiment de milă, pentru a curma chinurile fizice ale unei persoane care suferă de o boală incurabilă, a cărei moarte era inevitabilă din această cauză“.

Văzută și bună de imprimat.

Cluj, 24 Maiu 1938

Decan :

Prof. *M. Sturza*

Președintele Tezei :

Prof. *M. Kernbach*

BIBLIOGRAFIE

- Bacaloglu C.* „Eutanasié“, Spitalul No. 56 Ianuarie 1936, pag. 1—5.
- Benson Robert Hugh.* „Le maitre de la terre“, roman, trad. Th. Wyzeva, Paris Perrin et Cie edit. 1911, pag. 361—362.
- Biberi Ioan:* „Thanatos“, roman, București, Fund. Regele Carol II 1936.
- Binding K. și A Hoche:* „Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens“ 1920, Leipzig, Heiner : 62 pg.
- Binet-Sanglé:* „L'art de mourir“ Defense et technique du suicide secondé 1919 Paris, Albin-Michel, pag. 107.
- Bouquet:* „Le médecine et l'agonie“ Presse Medicale, 1913, 19 Febr. pag. 201—203.
- Bouquet:* „Le droit a la mort“ Le Monde Medical 1912, Paris pag. 1007-1010.
- Brandenburg K.:* „Euthanasie“ Medizinische Klinik 1935 Dec. 20, pag. 1677.
- Braun L.:* „Euthanasie“ Wiener Mediz. Wochenschrift, 1929 Febr. 2, pag. 171.
- Eisenburg E.:* „La mort est elle un remede licite de la souffrance“. Thèse, Paris 1936, Jouve Edit.
- Forgue E.:* „Au seuil de la chirurgie“ Paris, Doin 1927, 8°.

- Galli-Ughetti* : „Euthanasie“, Münch, Mediz. Woch. 1913, No. 10, pag. 552.
- Le Gendre et H. Ribadeau-Dumas* : „Deontologie et Jurisprudence Medicale“, Paris, Maloine et Fils 1920.
- Grimm H.* : „Afrikanische Gestalten“, Frankfurt a Main Diesterweg, 1921, pag. 19—27.
- Hippokrates* : „Sämtl. Werke“ trad Dr. R. Fuchs, München Lüneburg 1895, I. Tome pag. 2.
- Heger Gilbert* : „Manuel de deontologie medicale“ Bruxelles, 1928. Imprimerie medicale et scientifique.
- Heyse Paul* : „Euthanasie Münch. Med. Wochenschrift, 1930 Martie 21.
- Kernbach M.* : „Medicina legală“, în conformitate cu dispozițiunile codului penal și procedurii penale „Regele Carol II“. Cluj, 1937. Edit. Univ. pag. 711.
- Lak E.* : „Voluntary Euthanasia propaganda for legalization“ British medical Journal 1935, Nov. 2. pag. 856.
- Lak E.* : „Euthanasie“ Wiener. Klin. Woch. 1927, Martie 10. pag. 327.
- Lothar Ernest* : „Das Recht auf dem Tode“ sau „Die Mühle der Gerechtigkeit, roman 1933. Zsolnay Berlin-Wien-Leipzig.
- Maeterlink Maurice* : „Ciclul morții“ trad. de Stamatiad. Cultură națională.
- Millard C. K.* : „Legalization of voluntary Euthanasie“, British Medic. Journal, 1931 Oct. 25. Pag. 754—745.
- Minovici M.* : „Tratat complet de medicină legală“. București, 1930, Socec et Co., Tome II. pag. 201, 1011.
- Moll* : „Aerztliche Ethik“ Stuttgart, Enke 1902, pag. 127-134, 464.
- Morus Thomas* : „Utopia“ trad. H. Kothe-Leipzig, Philipp Reklam, No. 213-514, pag. 168-109.

- Rost H.* „Bibliographie des Selbsmordes“ Augsburg, 1927, Haas et Grabler, pag. 202.
- Stelzner H.* : „Ein Betrag zur Materie von der Verhütung unwerten Lebens“ Münch. med. Woch. 1925 No. LXXII, pag. 1165-1168.
- Strecker P.* : „Die Verhandlung im englischen Parlament über gesetzliche Anerkennung der Euthanasie“. Münch, mediz. Woch. 1936 Dec. 25, pag. 2124-25.
- Többen H.* : „Die Tötung auf Verlangen“, Deutsche Zeitschr für die gesammte gericht. Medizin, Berlin, 1938 Springer, Bd. 29, Heft 5, pag. 443-452.
- Walter F. K.* : „Grundlagen der natürlichen Euthanasie“ Münch. mediz. Woch. 1925. LXXII. pag. 1165-1168.

